

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hi-
detések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilvántar-
vonatkozó minden közlemények s szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 6t háasboz polttar
5 kr. — Nagyobb és többnapos hird-
tások jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántar garmend sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1885-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Egynegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csi-
mezve, — legcélzaserűbben póstaútványnyal —
a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtadonoz.

Horodth Danó,
fel. szerk.

A főrendi ház reformja.

Nagy elmék fáradoznak ezen fontos al-
kotmány-kérdés megoldásán. Feltűnő, hogy
még a conservatív párt is nagy súlyt fektet
arra, hogy az ő indítványa megfelel a de-
mocratia követelményének. A democratia ma-
gasztalása s az aristocratia becsmérlése napi
renden van; pedig míg az 1848-ki törvé-
nyek által megállapított jogegyenlőség tisz-
teletben tartatik: a különböző társadalmi osz-
tályok közt az vizály magvát elhinteni s az
az ördögöt falra mázolni esélytelenség.

Ha a jogegyenlőség megtámadására vo-
tameduék bármely osztály: az ellen mint
egyetlen férfiú föltámadna a hazának minden
becsmérlés embere, és csirájában elfojtana min-
den törekvést. Az legyen mindnyájunk büsz-
kesége, hogy egyenjogúak vagyunk, hogy a
nemesség már csak merő czim és nem ki-
váltság, s így az nincs ártalmára a polgár-
ság egyetemének. Nyitva van a tehetségnek
az ut egész a ministeri bársonyszékekig. Arra
törekedjünk, hogy a gyermekeinkből a gaz-
daszat, ipar s kereskedelem terén mivel s
hazafias polgári osztályt teremtsünk, mely
bármily társadalmi közben tiszteletet paran-
csoló állást tudjon foglalni.

Mint hogy a főrendi ház reformját a tör-
ténelmi és közjogi alapra kell fektetni, ha
ezen alap nincs ellentétben a jogegyenlőség-
gel: tehát kísértésük meg minden pártoskodás
nélkül s fontos kérdés megoldását.

Tudjuk, hogy 1848. előtt a magyar nem-
zetet (natio) kizárólag a nemesség képezte,
bármely népfajhoz tartoztak legyen ennek tag-
jai, és akár bírták az állam nyelvét, akár sem:
míg a tösgyökeres magyar nép, ép úgy mint
minden más ajkú honlakos, a köznepet (plebs)
képezte, és a törvénykönyvben szegény adó-
fizető népek (misera plebs contribuensnek
nevezetett).

A magyar nemes személyesen gyakorolta
a maga jogait; mert elvileg a politikai sza-
badság a személyes joggyakorlaton alapszik.
Midőn a nemesség ősei a Rákoson gyűltek
össze törvényeket alkotni: egyenlő joga volt
ott megjelenni a köznemesnek és a főúrnak
egyiránt. De miután a közép és a köznemes-
ség a jogot személyesen gyakorolni költséges-
nek találta: szokásba jött saját képviselőkre
követeket küldeni, a kik választásába az öz-
ves nemesség és így a főurak is befolytak. Ezek
képezték 1848-ig az alsó házat: míg a főurak
a főrendi házban jogukat máiglan személye-

sen gyakorolják, minthogy vagyoni állapotuk
a személ és megjelenést megengedi.

1848-ban a nemesség utolsó országgyű-
lése kimondotta a jogegyenlőséget, és ezzel
a régi politikai nemzet magához emelte, s a
nemzet tagjává avatta a nép millióit. Jó lesz
megjegyezni, hogy nem a nemesség lett néppé,
hanem a nép lett a nemzet tagjává: ugyan-
azért a népképviselőt kifejezés is alkotmány-
ellenes, miután az országgyűlés a magyar
nemzet képviselője.

Midőn a nemesség ezen halhatatlan mű-
vet megalkotta: igen jól tudta, hogy ezen tul
a politikai jogot személyesen nem fogja gya-
korolhatni; mert az a jogosultak nagy száma
miatt lehetetlen. Mi lett volna tehát a teendő?
Oly törvényt kellett volna alkotni, mely sze-
rint a törvényhatóságok népeisége arányában
megválasztandó, tekintélyes számú törvényha-
tósági képviselőkre ruháztatik a nemesség
összes jogainak gyakorlása, úgy, hogy a kép-
viselőt fele az értelmiségből és nagy adózók-
ból lajstromosan és titkosan, a másik fele pe-
dig kör és nagy községenként, népeiségük ará-
nyában az összes adózó közönség által lett
volna megválasztandó. Az így megalkotott
törvényhatósági képviselők különb vármegyét
képeztek volna, mint a régiak; mert nem
lettek volna ganázda elemei.

Az 1848-ki események a törvényhatósági tör-
vény megalkotását lehetlenné tették; a ké-
sőbbi alkotású megyék pedig csak torzképei
az igazi törvényhatóságoknak. Így megma-
radtak a képviselő-választó kerületek, me-
lyekben a demagogiának tágas tere van; és
mert az 1/4 telkesnél kezdődik a választó pol-
gár: a nép leg nagyobb része, minden politikai
szabadságtól meg van fosztva. De mert a kö-
vetválasztást a megyei bizottságok ntézik:
tehát az alsó ház fictione juris még is a me-
gyék és városi törvényhatóságok kitolyása. Ha
pedig valaha a helyesebben szervezendő tör-
vényhatóságok régi jogait, és így a követ-
választási jogot is visszanyernék: akkor az
alsó ház a törvényhatóságokat igazán képvi-
selné, és ez lenne a magyar nemzetnek valódi
képviselete.

Hogy az alsó háznak ily átalakulása ntán,
a főrendi házat a maga szervezetlen állapo-
tában fentartani nem lehet: az kétségtelen do-
log; mert a korlátozott számú alsó ház mellett,
egy bizonytalan számú tagokból álló, szel-
lemére nézve napról-napra változkodó felső
ház, csak a zavarok kutforrása s a pártosko-
dások fészke lenne.

Nézetem szerint, igen egyszerű módja van
a főrendi ház átalakításának, és pedig a tör-
ténelmi s közjogi alapon.

Minden gondolkozó magyar ember tudja,
hogy a Szent-István koronája az a talizmán,
mely a centrifugális elemeket összetartja: s
így a koronának, nagy jogokat kell biztosítani
a közös haza érdekében.

De vannak is nagy jogai. A király nevezi
ki a főispánokat, a kiket most száműzni sze-
retnének a felső házból. Teljeséggel nem győz-
tek meg a kikűszöbölést javasló érvek. Hát
kik azok a főispánok? Ha a korona tanácsa-
adója kiváló férfiakat ajánl a kinevezésre;
akkor a főispánok a magyar állam ellenőrei
szemben a törvényhatóságokkal, a melyek

egy részében sok centrifugális elem van. Ez
okból a kijelölési jogot ellenőrzés mellett a
főispánokra kell ruházni, hogy a magyar ál-
lam egysége meg legyen védve. A főispánok-
nak a törvényhatóságok állapotáról, a létező
bajok megorvosolásának módjáról alapos tu-
domással kell bírniok: s így ezen fontos ele-
met a felső házból kizárni nem volna kívá-
natos. Hát az is hiba, hogy az uralkodó több-
ségnek a felső házban képviselői s politiká-
jának védői vannak? Hiszen erre minden kor-
mányzó pártnak szüksége van. Ezek a felső
háznak változó elemei; és a mennyiben a
nem nemesi osztályok kitűnőségei is kinevez-
hetők főispánokul: ezen elem lenne egyrés-
ben a jogegyenlőségnek is képviselője.

A r. cath. főpapságot a király nevezi ki;
a keleti egyház főpapságát pedig bár az egy-
házak szabadon választják: de a választást
legfőbb felügyeleti jogából fogva a király
erősíti meg, s így tehát ezek is a korona ha-
talmának kifolyásai. Az idő követelménye
hogy a többi vallások főpapsága és egyéb
állami méltóságok is a korona kinevezése foly-
tán, tagjai legyenek a felső háznak.

Az elősorolt királyi kinevezéstől s meg-
erősítéstől függő felsőházi tagok képeznék te-
hát a felső ház tagjainak egy harmadát, a
két harmadát pedig, a személyes joggyakor-
lattal bíró főnemesség válassza meg saját so-
raiból. Lajstromba kell foglalni a főnemes-
ség névjegyzékét és azt minden főnemesnek
megküldeni. Az országbíró kitűzven a napot
a választó gyűlésre: mindenki titkosan be-
adná a maga szavazatát a felső ház kéthar-
mad részére nézve. Erős a hitem, hogy a fő-
nemesség díszre java kerülne ki az urnából.

Élethossziglani választásról szó se legyen.
A felső ház csak is az alsó ház tartamára ala-
kíttassék meg, hogy benne oly férfiakkal ta-
lálkozhassunk, a kik a haladó kort joggal kép-
viselik. Az ily felső ház biztosítná a nemzet
számára, a folytonos és fokozatos haladást, s
elejét venné a tespedésnek és a forrongások-
nak egyiránt; és a mi földolog, az ily felső
ház a magyar államegységnek s a magyar
politikai nemzetiségnek rendithetlen őrelenne.*)

Bodnar István.

Az állami ménék szétosztása Rimaszom-
batban.

Az 1885 évi fedezési idény tartamára szerve-
zett fedezési állomásokra kihelyezendő ménék szét-
osztása február hó 15 én eszközöltetett Rimaszom-
batban. Ezt megelőzőleg a nógrádmegyei gazdasági egye-
sület igazgató választmányának határozatából kifolyó-
lag, s a lötenyészési bizottság elnöke gr. Degenfeld
Lajos úrnak elhatározásához képest, február hó 14-én
délután a ménék megismerlése lett foganatosítva.

A mult év őszén Rimaszombatban felállított ál-
lami ménteleposztály, mintegy fél kilométer távolságra
a várostól, a szép és egészséges fekvésű szabadkai pusztán
van elhelyezve. Itt jelenleg 108 darab mén áll,
melyek öt megye n. m. Borsod, Gömör, Hont, Nógrád
és Zólyom megyék fedezetési állomásaira szokta
kiküldetni. Ezen teleposztály a debreczeni teleppa-
rancsnokszághoz, melyhez még a turia romtai, debre-
czeni és apurjesi teleposztályok is tartoznak, Dobay
Gyula százados telepparancsnokhoz van beosztva, Schto-
ser Frigyes főhadnagy teleposztály parancsnok köz-
vetlen felügyelete alatt.

*) Részünkről a kormány által beadott javaslatnak lévén
bírel, a fenti nézeteket csak részben osztjuk. Szerk.

Szabadkán a 108. darab kitűnő kiadású mén katonai pontossággal rendben, s tisztán tartott hat állásban van elhelyezve, s két megfelelően berendezett épületbe szélszörden beosztva.

A főépületnek minden oldalról zárt tágas udvarán, valamint az ezen épületben levő három nagy istállóban tartatott meg f. hó 14-én délután az előzetes aszemle; másnap pedig azaz 15-én itt eszközöltetett a kihelyezendő ménnek tényleges szétosztása. Jelen voltak az alkalomból a fent nevezett parancsnok urak, Tanfy Gusztáv miniszteri osztálytanácsos úr, továbbá Borsod, Gömör, Hont és Zólyom lötenyésztőinek képviselői, megyéinkből gr. Degenfeld Lajos a megyei lötenyész bizottság elnöke, Veres János főszolgabíró Szirákáról, Laszkáry Gyula Romhányból, Baranyay István Salgó-Tarjánból, Szakall Barnabás, Beniczky Árpád Csónka Zsigmond szabó Losoncraól, gr. Pejacsevich Arthur Ludányból, Ruzinkó Antal, Pokorny Pál Szécsényből, Fáy Árpád közgazdasági előadó B. Gyarmatról.

Nógrádmegye területére, a lötenyész bizottság elnökének sikeres előterjesztése folytán, a nyug. földmívelési miniszterium által az időszert nyolcz mén állomásra, összesen huszonnyolcz ménnel lett engedélyezve, tehát két állomásra és négy ménnel több mint a múlt évben, mely örvendetes körülményt reffe valószínűleg tekintetbe a jelenlévő miniszteri osztálytanácsos ur, midőn a megejelt beosztáskor Nógrádmegyével, Gömör és Borsod megyék előnyére kissé mostohán bánt?

A megejelt szétosztás folytán megyénkben szervezett fedezetetű állomásokra következő ménnek lettek beosztva, melyek a teleposztály-parancsnok úr biztositása szerint marcz. hó 1-én állomásaikra jutnak.

I. B. Gyarmatra jön 8 mén ezek közül négyeségi ismerőstűk u. m. 1. Rashid arab faj 2 frt díjjal megállapítva. 2. Ignác angol faj 3 frt díjjal megállapítva. 3. Favory lipiczai faj 2 frt díjjal megállapítva. 4. Majestoso lipiczai faj 3 frt díjjal megállapítva újak lesznek. 5. Donquissote angol telivér 4 frt díjjal megállapítva. 6. Gidran előbb Tarjánban 2 frt díjjal megállapítva. 7. Gussuf remonda 3 frt díjjal megállapítva. 8. Baranya 2 frt díjjal megállapítva. II. Losoncra beosztott három mén, ezek: Shagya 1 arab faj 2 frt díjjal megállapítva. 10. Nonius 4 frt díjjal megállapítva. 11. Nonius 3 frt díjjal megállapítva. III. Romhányi állomáson megmarad a tavalyi három mén, még pedig: 12. Polkán arab telivér 2 frt díjjal megállapítva. 13. Shoria r. Iseltato 1 frt díjjal megállapítva. 14. Gidran XXXI arab faj 2 frt díjjal megállapítva. IV. Szécsénybe jön Palesto helyébe: 15. Konok 3 frt díjjal megállapítva. 16. Amati angol 3 frt díjjal megállapítva. 17. Ceicso angol telivér 4 frt díjjal megállapítva. 18. Gussuf arab faj 2 frt díjjal megállapítva. V. Szirák régi loval közül csak egyet kap visszá, ez 19. Gidran 3 frt díjjal megállapítva. 20. Tunosa előbb B-Gyarmaton 3 frt díjjal megállapítva. 21. Nonius 2 frt díjjal megállapítva. 22. Shagya 2 frt díjjal megállapítva. VI. Salgó-Tarjánba jön: 23. Nándor 2 frt díjjal megállapítva. 24. Gidran 2 frt díjjal megállapítva. VII. Füleki új állomásra kapja: 25. Sebest (szürke) 2 frt díjjal megállapítva. 26. Borsod (sárga) 3 frt díjjal megállapítva. VIII. Ludány szintén új állomásra megyen: 27. Favory 1 frt díjjal megállapítva. 28. Siglany 3 frt díjjal megállapítva.

Ezek a ménállomások, ezek a ménnek, melyek az idény folytán megyénkben felállítva elhelyezve lesznek.

A felsoroltakból láthatjuk tehát hogy bár az állomások, és az ezekben lévő ménnek lötenyész bizottság elnökének felterjesztése folytán szaporodtak ugyan a szám még most sem mondható helyesnek, tekintve pedig Nógrádmegyének évről-évre emelkedő lötenyészét, tekintve, hogy 1884. évben 18.839 darab öt éven felüli, és 3159 darab 1-4 éven alóli s így összesen 21.997 darab ló és csikó iratott össze: maga az anyag, mely hivatal van megyénk lötenyészetésével szintén nem mondható teljesen kielégítőnek.

Reméljük azonban, hogy jövőre, ha majd a rimasombati ménteleposztálynak czélba vett szaporítása keresztül vitetik, ha az itt már is elhelyezve lévő jó csontozatú ivadéka biztos kilátást nyújtó számos kitűnő faj lóhoz, még több fog az állami ménes birtokokról beosztatni, akkor reméljük, majd tekintetben is meg fognak hallgattatni kívánságaink, ki fognak elégtételt igényelni.

Fáy Árpád,
közgazdasági előadó.

A sorozás megyénkben.

A sorozás s az azt megelőző feleztőlamlások határnapjai meg vannak állapítva. Ezzerint:

1. Losonc városában a feleztőlamlás és sorozás mar. hó 4-én megy végre.
2. A losonci járásban Losonczon mar. 5-től mar. 11-ig.

3. A b-gyarmati jban B. Gyarmaton, mar. 13-tól mar. 18-ig.

4. A szécsényi jban Szécsényben, mar. 20-tól mar. 24-ig.

5. A füleki jban, Starjánban, mar. 26-tól mar. 31-ig.

6. A szirákai jban, Szirákban, apr. 13-tól apr. 16-ig.

7. A nógrádi jban, Rétságon, apr. 28-tól apr. 30-ig.

Az alispán a b-gyarmati és nógrádi jban fog elnökölni, a többi járásokban a helyettes elnökök fognak közreműködni.

Pénzüntézetek.

A b-gyarmati takarékpénztár az évi közgyűlése feb. 21-én d. u. példás rendben folyt le: a forgalmi kimutatásból kiemelhetjük, hogy a felek betéte 100000 frttal haladta meg a kivételt: az összforgalom 6,829,749 frrt 94 krral és a mérlegösszege 1,617,020 frrt 72 krral zárattott le. Az évi tisztanyeremény 18381 frrt 73 kr volt, a melyből a jótékony célra, az évben 551 frrt 25 kr lett fordítva. Elnökökké; ismét nagy szótöbbséggel Reményfy József ügyvéd és Hanzóly László kir. tanácsos választottak. Igazgatókká pedig: Harmos Gábor majdnem egyhangulag (a lelkesedés nagy volt) helyettes igazgatóvá: Vannay Ignác. Igazgatótagokká: Aninger László, Bachár Gyula, Baintner Otto, Bend Gyula, Felsenburg Tivadar, Grünbaum Jakab, Havas Gyula és Milovan Arkádi. Igazgató póttagokká: Nagy Mihály és Elfer Ede. Felügyelő bizottsági tagokká: Dr. Feledi Ferencz, Milovan János és Tomesko Nándor. Felügyelő bizottsági póttagokká: Nedlitz János és Kék László.

A takarékok és hitelintézet helybeli részvénytársulat f. 1885. évi feb. hó 25-én tartotta ritka összehang és egyetértés mellett évi rendes közgyűlést. A gyűlés lefolyásából következőket emeljük ki. Komjáthy Anselm kir. tanácsos mint intézeti alelnök, a közgyűlést megnyitja s sajnálkozással ad kifejezést, hogy a társulati elnök Gróf Forgách Antal úr ó nagyméltósága akadályoztatott a közgyűlésen való megjelenésében. A közgyűlési jegyzőkönyv felvételére Balás József társulati ügyész, hitelleltetésére pedig Pajor István kir. tanácsost és Dr. Bogdán Mihály honv. ezred orvost hívja fel, Vladár Viktor, Szilágyi Mór és Rónay Zsigmond urak személyében pedig kiküldi a megjelent részvényesek ebbeli minőségének és szavazati számának megvizsgálására egy a szavazat szedése szükségeltető bizottságot. Ezen bizottság jelentése alapján constatálja a közgyűlés határozat képeességét s azt, hogy az egybegyűlt részvényesek 178 darab részvénynek vannak birtokában és 161 szavazattal rendelkeznek.

Mint első tárgy felolvastatnak az igazgatósági jelentés, az 1884. évről származó adások s illetve forgalmi és vagyon kimutatás, egy a felügyelő bizottságnak mindezek megvizsgálásáról tanúskodó jelentése. Az évi forgalom egyenlege tett 2,246,900 frrt 22 krt, 1883 decz. 31-én kivolt adva jelzálogköcsönökken 194,152 frrt 86 kr, előleg s készizalog köcsönben s hátralekos kamatokban kint volt 19,219 frrt 97 kr. Az egész vagyon: 372,986 frrt 57 kr. Betétállomány 301,984 frrt 41 kr, évi nyeremény 6,839 frrt 61 kr. Ebből 4500 frrt osztalék czimén, tehát mindenik részvényre 15 mar. hó 1-től kifizetettmi rendeltetik, a többi pedig különféle czélokra, mint az igazgatóság s felügyelő bizottság dotatijára, a tartalék s nyugdíjalapra s jótékony czélokra fordítatik.

Következtek a három évre szóló választások. Intézet elnökül gróf Forgách Antal s alelnökül Komjáthy Anselm újból s lelkesedéssel egy hangulag lőnek megválasztva, szintén a képen igazgatóul Feledi Henrik s aligazgatóul Braidaver Alajos. Igazgatósági tagok lettek titkos szavazás után Dr. Bogdán Mihály, Farkas Ferencz, Pajor István, Szilágyi Mór, Vladár Viktor, Weiss Dávid, Felsenburg Mór, Weiss Márk, Elfer Ede és Klein Mozes. A felügyelő bizottság választására jövő évre került a sor.

Alelnök részvétellel emlékezik meg Dettrich Zsigmond társulati aligazgatónak még a lefolyt év első felében bekövetkezett haláláról s emléke jegyzőkönyvbe iktattatni határoztatik. Kifejezést ad alelnök végül az óhajának, hogy az intézet ezentől is az eddigi szilárd örvényen haladva a biztositást s a szigorú takarékpénztári tiszlet közt mindenha feladatának tekintve s a részvényesek részéről éljenzenetelen közt a közgyűlést bezárja.

Nógrádmegye közigazgatási bizottságának múlt félévi jelentése.

A múlt 1884. év jul. hó 1-én napjától dec. hó utolsó napjaig terjedő II. félévi működésünkről szóló jelentésünket az 1876. évi VI. törv. czikk 64 § s értelmében a következőkben van szerepeünk előterjesztani:

I. A belügyminiszterium ügykörét illetőleg.

A) közigazgatási állapot.

A közigazgatási bizottság kezében a lefolyt félévben személyváltozás csupán Baintner Ottó volt közigazdasági előadónak vissza lépése folytán, Fáy Árpádnak közigazdasági elő dőv történt kineveztetés által állott be.

A bizottság üléseit minden hó első felében megtartotta, melyeken a múlt félév végével hátrálékban maradt 125 ügydarab egygyütt elintézésre váró 795 ügydarab 137 kivétellel tőnyomó részben ülésről ülésre nyert elintéztet s e kiadványozás foganatosítást is, a mennyiben az irodai személyzet korlátolt volta engedte, kellő pontossággal eszközöltetett.

Rendkívüli ülés tartásának szüksége se nem fordult.

Az ügydarabok minőségét előtűntető kimutatást I. szám alatt mellékelve tisztelettel jelentjük:

Megyénknek úgy központi mint járási tisztviselői hivatalos kötelességüknek megfelelni igyekeztén, a közigazgatási általános ügymenetben fennakadás nem volt észlelhető, sem rendkívüli intézkedéseknek szüksége fel nem merült.

Megyénk központi pénztárában őrzött pénzek és pénzértékek az alispán által havonként megvizsgáltatnak s hiánytalanul kezeltnek találtattak.

Közegészségi állapotunk a lefolyt félévben úgy az emberi mint állati egészségre nézve általában véve kedvező volt s e részben felemlitendő mozzanatot nem merült fel.

A Francia és Olasz országban dúlt cholera járvány lehető megelőzése és elhárítása tekintetéből a járványbizottsággá alakult közegészségügyi bizottság s az alispán a szükséges előintézkedések és örvendeszabályok foganatosításáról gondoskodott.

A hasznos házi állatok között a lépfencsaj és körömfajás, helyenkint felmerült rüh és egy két esetben takonykór pusztított, a megfelelő intézkedések következtében azonban e betegségek is csak szörványosak maradtak.

Közbiztonsági állapotaink teljesen kielégítők voltak s e részben rendkívüli vagy szigorúbb intézkedéseket tennünk nem kellett s az ez évvel életbe léptetett kir. csendőrség területünkön megfelelt a hozzá kötött reményeknek, bár az őrsök számának és személyzetének elégtelensége folytán ezek szaporítására irányzott előterjesztéseink elintéztet nem nyertek.

Erdőügyi albizottságunk a beérkezett ügyek elintéztet időről időre kivétel nélkül eszközölte, az erdőgondnokok rendszerezése azonban a múlt félévben sem volt még életbe léptethető, mintán az e részben alkotott megyei szabályrendelet még fensőbb jóváhagyást nem nyert, noha az albizottság a jóváhagyó intézkedést ismételten kérelmezte.

A fegyelmi intézkedéseket illetőleg.

A lefolyt félévben Hanzóly Márton szécsényi járási főszolgabíró ellen, újoncs állitási lajstromkivonatnak fel nem terjesztése folytán kellett fegyelmi ügy a közigazgatási bizottságnak az alispáni, nevezett dorgálásban marasztaló határozatot jóváhagyó határozatával nyert befejeztet.

Jemsenzky József megyei árvaszéki elnök ellen, a megye alispánja által elrendelt fegyelmi eljárás súlyosabb beszámítás alá eső cselekmények illetve mulasztások fenforgását tüntetvén ki, az ügy e bizottság fegyelmi választmányának elbírálása alá bocsáttatott.

Végre Gyűrky András nagy-orosi bíró ellen folyamatosan volt fegyelmi ügyben az alispáni megdorgáló határozat fegyelmi választmányunk által helybenhagyott.

Ezen kívül egyes községi tisztviselők ellen felmerült kisebb nagyobb panaszok folytán foganatosított vizsgálati illetve fegyelmi intézkedések, fegyelmi választmányunk elő nem kerülvén, különleges felemlitést nem igényelnek, az ezek folytán befolyt bírság pénzek, e részben fennálló szabályrendeletünk értelmében a megyei közkórházi alapba folytak.

II. A gyámsági és gondnoksági ügyeket illetőleg az ügyforgalmi és tevékenységi kimutatást II. szám alatt mellékelve, a kimutatásban kitűntetett eredmények, az előző időszakokban kitűntetett eredményekhez képest teljesen kielégítők.

Az árvaügyek másodtűk elintéztetésére hivatott felelősségi köldöttség által a lefolyt félévben 19 tárgyalatott s 7 érdemileg nyert elintéztet és pedig 1. esetben az első fokú határozat helybenhagyásával, 2. esetben részbeni módosítással, 4. esetben feloldó határozattal.

A pénzügyminiszterium ügykörét illető kimutatásokból, melyeket A. B. és C. alatt mellékelünk, kitűnik, hogy a hátralekos adótarozások, a múlt évi aratási eredmények s a termények árának kedvezőtlen voltát tekintve, elég kielégítőleg folytak be.

A vallás és közoktatásiügyi miniszterium ügykörét illető 1883-4. tanévi szabályos kimutatást

III. alatt mellékelve, a félévben e téren kiválóan figyelemre méltó mozzanatot nem jellemezhetünk.

Az igazságügyminisztérium ügykörét illető Börtönügy.

E szakot illető kimutatást IV. alatt mellékelve, az alkalommal is csak a múlt évi jelentésünkben foglaltakat ismételhetjük, jelesen:

1. Hogy börtönviszsgáló bizottságunk a börtön épületeket úgy biztonság, mint rend és tisztaság tekintetében kifogástalannak találta, a felügyelő és őrszemélyzet száma ugyanaz, mint a múlt évben volt.
2. Az őrszemélyzet magatartása, a rabok fegyverezése, élelmezése, ruházatának a sekhelyeiknek tisztasága minden kíváncsúnak megfelelnek.
3. Öngyilkossági és ördülési esetek nem voltak, a megholtak száma összesen 2 volt.
4. A központi börtönben levő rabok szabó és asztalos műhelyekbeni foglalkoztatása a fegyelem és rend szabályainak pontos betartásával eszközöltetik.

(Folytatása és vége következik.)

A nógrádmegyei gazdasági egyesület f. hó 26-án tartotta az évben első ülését. Az 1—38 szám alatt le tárgyalt folyó ügyeken kívül több fontos tárgy nyert elintéztetést. Ezek közül, mint fontosabbakat fel említhetjük: hogy a megyei állat tenyésztés emelése céljából ez évben újra tíz darab joles faj tenyésztő bika szándékolatik be szerezetni, melyek a jelentkező községeknek esetleg magánosoknak is tetemes kedvezmény mellett fognak kiadni.

Ugyan csak e célból tíz darab merőhegyesi kan fog beszerezetni.

Mintán az első magyar általános biztosító társulat, a gazdasági egyesület tagjai részére a biztosításonknál tetemes előnyöket biztosít, ezen társulatnál leendő tömeges biztosítás céljából felhívás fog intézteni az egyesület tagjaiból.

Mint sajnos körülményt meg kell említeni, hogy az országos kiállítás alkalmából, az egyesület által tervbe vett csoportos kiállítás, az érdeklődés csekély volta, a részvét hiány miatt nem fog meg tartatni, és így az egyesület azon néhány érdeklődő tagja, kik bejelentéseiket meg tették, sőt kiállítási tárgyakat is küldtek már, ezen sajnos körülményről oly felhívással fognak értesíttetni, hogy a beküldött tárgyakra néve további rendelkezéseket tegyék meg.

Az egyesület tagjai által fizetendő tagdíjakból 1090 forint léven fizetetlen, a hátralékban levő egyesületi tagok oly értelemben fognak felhívást: hogy ezen kötelezettségüknek záros határidő alatt tegyenek eleget, ellon esetben az egyesület ügyeje utasíttatni fog a hátralékban levő tagdíjaknak bírói uton leendő behajtására.

Felhívás. Folyó évi mar. havában, a földmívelés ipar és kereskedelemügyi minisztérium által kitűzendő napon, Szécsény városban egy éves méncsik vásár fogván tartatni: erre a szécsényi vidéki gazdasági egyesület elnöksége előlegesen is felhívni kívánja ügy tagjainak, valamint lötenyőestéssel foglalkozó más gazdáknak figyelmét, hogy jobb minőségű egy éves méncsikait a közelebből meghatározandó és közzé teendő napon a vásárló bizottság elő vezetessék.

Városi ügyek. B. Gyarmat város képviselő testülete febr. hó 27-én Burmász Mihály bíró elnöklése alatt közgyűlést tartott, melyen első sorban a városi rendőr kapitány választatott meg. A választás külfelkiállításai történt meg, s egyhangulag ismét Opicz Károly lett megválasztva, kiről hiessük, hogy az újabb bizalomnak a jövő 3 év alatt, mindyájunk megelégedésére meg fog felelni. A csendőr kaszárnya ügye úgy látezik valószínű fog, legalább közóhaj az, hogy a csendőrkaszárnya felépítésének. A legújabb miniszteri leirat a szabírozottságnak kiadott véleményezés végett. Elhatározatott, hogy a tűzoltó egyesület javára szerezett tolvó létrának a város majorjában külön bódé fog felállíttatni 210 frért, valamint beszereztetik egy legújabb szerkezettű 180 frtos lajt is, mit József főherceg oly melegen ajánlt a vidéki egyleteknek. A tanító napidíjai nem utalványoztatnak, valamint az ipariskolára sem szavaztatott meg egyelőre a hiányzó összeg, s újabb költségvetés beadására utasíttatott az ipariskolai gondnokság. Helyettes rendőrkapitány addig nem választatik, míg a városi költségvetés le nem érkezik a megyétől. Utólag közöljük, hogy tiszteletbeli tanácsosoknak: Nedics János és Kedvesey Lajos is kinevezettek febr. 16-án a szolgabíró által.

H i r e k.

Hymon. Kubányi László b. gyarmati vaskereskedő, a fiatalágunk egyik kiváló s közszerepetben álló

tagja, ma tartja eljegyzését Vácson Reiter Panni kisaszonnyal, a széles körben ismeretes kocsi gyáros szeretetreméltó leányával. — Beimel Róza kisaszonny, Beimel Adolf negyvenyolcasz hönvéd s herencsenyi birtokos kedves és szelleműs leányát, e napokban jegyezte el Kanics Adolf budapesti lakos.

Eljegyzés. Laszkáry Pál ügyvéd, pribeli birtokos s a hontmegyei fiatalág díze és közszerepetben álló tagja febr. 17-én jegyezte el Szilvay Anna kisaszonnyt, özv. Szilvay Károlyné trencsénmegyei birtokos kedves leányát Nemes Licszón. Sirig tartó boldogság koszorúzza ezen szép frigyét.

Tiszta Kálmán miniszter elnökünkkel azon alkalomból, hogy a belügyminisztériumot már 10 éve erőlyes kitartással és hazafias buzgósággal vezeti az ország összes főispánjai (kikhez a megyei küldöttek is csatlakozhatnak) holnap mar. hó 2-án tisztelegni fognak, mely alkalommal a tisztelegő beszédet, mint értecsülünk Gr. Majthényi László Hontmegye főispánja, (ismert kitéző s ónok,) fogja elmondani.

Nyitra megye közis. bizottsági ülésen, melyen gr. Gyürky főispán úr elnököl, érdekes adatokat terjesztettek elő az 1885-re szóló közmunka váltási előirányzatról. Ugyanis a nyitrai 1885. évi előirányzatról kiténik, hogy az 1885. évi közmunkaváltásból 85235 frt 85 kr., a 70,000 frtot terő hátralékokból mintegy 30,000 frt, az állami utakon a megye által elvállalt kavicsszállításai tüzleiből eredő nyereséményösszeg után, 20,704 frt 18 kr. bevétel számítható, melyek hozzáadva a múlt évi 12645 frt 18 és fél kronyi pénzmaradványt, az összes bevétel 148,585 frt 16 és fél krral irányozatik elő. Ezzel szemben a kiadások 155,005 frt 66 krra rúgnak, s így fedezetlen marad: 6420 frt 49 kr. Érdekes az adóügyi expozé is, mely szerint a tavalyi 306,042 frt 55 és fél kr hátralékkal együtt esedékes volt 862772 frt 20 kr. a f. év első negyedében. Mire január hóban 49,156 frt 52 és fél kr folyt be, tehát 4310 frttal kevesebb mint tavaly. Hadmentességi díj év elején esedékes volt 37,280 frt 48 és fél kr. Befizetés januárban 510 frt 6 kr., mi kevesebb a tavalyinál 797 frt 65 krral. Hogy áll ott árvaügy? Múlt évi hátralék 732, januárban befolyt 1704, összesen 2436 ügydarab. Elintéztetett 6 előadó által 1226, hátralék 1210 db. (Tehát jóval több, mint a nógrádi restantia.)

Dr. Feledí Ferencz kitéző járási orvosunk ismét körirat tett a nógrádi járásban, s Kordon és Penczen, hol a kanyaró járványszerű tünetei mutatkoztak, több ideig időzött s a szükséges intézkedéseket megtette. A kanyaró ezen községekben is már szűnő félben van. Gonda Bertalan Szécsény városi bíró urat, mint résztvevőt értesülünk csekélyebb mérvű szélhűdés érte. A róm. kath. templom körül B. Gyarmaton ezélt 100 évvel temető levén, a Kereszt utca planírozásakor emberi csontok nagy számban ásattak ki. Febr. hó 26-én a takarékpénztári épület renoválásánál az alapásakor szintén találtak hulla csontokat, melyek közt a koponya hajzata majdnem épségben megvan.

Székesfehérvárott a tisztviselők fogyasztási egyesület alakítanak. A tagsági díj 3 osztályra oszlik, havonta 30, 60 és 90 frtosra. Ezen tagsági díjért minden tisztviselő és családja részese élelmi szerekben és ruházatban. A 90 frtos tagsági díj lefizetése mellett a tisztviselők minden igénynek megfelelő élelmi szerekhez és ruházathoz juthatnak. Gyakorlatilag ez nálunk nem volna kivihető.

Nyíltán a színhelyi választmány febr. hó 9-én ülést tartott gr. Gyürky Ábrahám főispán elnöklése alatt, mely ülésen az ezer forint évi segélynek Bogyó igazgató részére leendő kiadása s ennek kértére a vele jövő évre kötendő szerződés és Mayer Károly építő mérnöknek a színházi pótlópitkezőkért járó 2725 frt 84 kr befizetése beható megbeszélés tárgyait képezték, s az eredmény az lett, hogy felkértezt a megye alispánja Bogyónak a jelen évadra 1000 frtot kiutalványozni, de minthogy Bogyó jövő évben csak az év elején akarja megkezdeni a színi ideényt, a színház választmány pedig ragaszkodik a november—januáriusi időszakhoz dr. Szulyovszky Ignác, Látkócsy Imre, dr. Bangha Sándor urakból álló hármas bizottság küldött ki a színháznak pályázat útján leendő kiadására. Pályázati határidőül marcius hó 31-dike állapíttatván meg.

Szégyenletes lefűzés. Tóth (Bakalár) István marczali lakos és marhakupecz nagy reményekkel ment fel a losonczy vásárra, hogy majd ott olecsa egy pár ökröt vesz, s eladja drágán az ipolyvási vásáron. Mőt hāt ő okos marhakupecznek tartotta magát. Azonban losonczon nem kapott 150 frtot ökröt s kénytelen volt eredmény nélkül hazafelé jönni. Szerencsétlenségére megállt Ludányban, hol egy iparlovag azonnal körülvette s vele beszélgetésbe elegyedett. Az iparlovag ezalatt 30 drb. tanust vett ki a zsebéből, s azt sugta Tóth Bakalár Istvánnak, hogy ő ezen fénylő nagy aranyakat, melyek értéke 600 frtot tesz, nem

igaz uton szerezte, s így azokon nem tud túladni, miért is ő azokat hajlandó bárkinek eladni. Tóth Bakalár Istvánnak megtetszettek a szépen ragyogó sárga hamis aranyok, s azonnal kínált érték 150 frtot. Az iparlovag egy kis tettezés és álvonakodás után oda is adta a tanusokat, s Tóth Bakalár István mint aki nagy nyereséget csinált, vigan jött B. Gyarmatra. De halálsápadtá változott arcz színe, midőn itt felvilágosították, hogy azok nem aranyak, hanem csak u. n. tantusok, melyeknek semmi értékük sincs. Az ismeretlen iparlovagnak se hier se hamva! Bizony megjárta Tóth Bakalár Pista. Tanulhatnak róla falusi atyáink fia!

A szécsényi földmívelő gazdák f. évi febr. hó 15-én Szécsényben az „oroszán“ című fogadó termeiben jótékonycélú bált tartottak, mely tisztán 22 frt jövedelmezett. Ezen jövedelem a róm. kath. iskolába járó szegény sorsu tanulóinak taneszközök beszerzésére fog fordíttatni. Felülfizettek: Sunyal Rezső 50, Gonda Bertalan 50, Palkovics Endre 50, Enberger Ödön 50, Müller Kálmán 50, Ruszinkó Mihály 50, Balgha Ferencz 50 krajczárt, Molnár István ecsegi 1 frt 50 kr, Ruszinkó Antal 2 frtot. Fogadják a kegyes adakozók a nemek egy iránti áldozatkészégükért hálás köszönetünket. A rendezőség.]

Tolmácsan, a helybeli és vidéki intelligencia bölgyközsége által, a gróf Forgách féle kastély termeiben febr. 21-én rendezett piknik a legfényesebben sikerült. Jókendv fesztelenség s a toillettek keresetlen eleganciája jellegesték a mulatságot, ily tényezők mellett nem csoda, hogy a napnak fény sugarai is sokáig gyönyörködhetek a tüzés fiatalág táncszobában. A házi asszonyi tisztelet Szabó Sándorné úrhölgy teljesítet a legényvélésében. A négyeseket 24 pár táncolta, s a fészértánczot Sztrókay Pista úr rendezte igen ügyesen. A mulatságon résztvettek: Balázs Ferenczné, Edvi Ilka Ödönne, Elheniczky Florisné, Jakobovics Józsefné, Mihályffy Istvánné, Rosenbach Sándorné, Simly Józsefné, Szabó Károlyné és Veres Ernőné (Horpáczról) úrhölgyek, Illés Lenke, Jolán, Groll Teréz, Matasich Adolfin, Mihályffy Gizel, Irma, Ida és Ilona, Plechelsz kisaszonnyok. — (r. l.)

Névmagyarosítás. Kohn Kálmán városi orvosunk nevét Keletire magyarosította. Ezen tényrt örömmel constatáljuk s kívánjuk, hogy ezen hazafias példát városunkban minél számosabban kövessék.

Halálozás. Zelenka János urat, a b. gyarmati áll. elemi iskola kitéző tanítóját, a megyei tanító egyesület elnökét s itteni dalárdánk buzgó karnagyát és kedves családját érzékeny családi csapás érte, ugyanis György nevű kis fiacskájukat febr. hó 23-án kiragadta a kényelhetlen balál a szülők szerető karjaiból. Vigasztalja a szülők'nehéz bánatát az együtt érző részvét, mely a megzomorodott család irányában oly sok oldalról nyilvánult a kis „Gyurka“ temetésén.

Balogh Károly B. Gyarmatról Budapestre származott cigány primásunkat az a különös megtiszteltetés érte, hogy a díszet ünnepélyen, melyet a nagy mester tiszteletére tanítványai rendeztek febr. 26-án, a szongora király, egy Fahrbach koringó eljátczána után Balogh Károlyt homlokon csókolta, amiért oly szépen és jól játszotta el a koringót.

Szirákon a febr. 7-én a helybeli ovoda javára tartott táncszertély számadása: bevétel: Bolépti jegyek eladásából 124 frt 50 kr, felülfizetésekéből 67 frt 45 kr. Összesen 191 frt 95 kr. Kiadás: 119 frt 37 kr, tiszta jövedelem 72 frt 58 kr, mely összeg az intézet javára átadatott. Felülfizettek a következők: Gr. Dejenfeld Lajos 10 frt, Dessewffy Ottó 5 frt, Kohn József 5 frt, Hoffman Jakab 5 frt, Bozó Pálné 5 frt, Dessewffy Ödön 3 frt 50 kr, Kun Barnabás 2 frt 50 kr, Ondrejovich László 2 frt, Ress Ernő 2 frt, Hanzely Gyula 2 frt, Veres Jánosné 1 frt 50 kr. Dr. Ehrenreich Lajos 1 frt 50 kr, N. N. 1 frt 50 kr, Sobón László 1 frt 50 kr, Prónay Péter, Dr. Nagy, Tóth András, Kompanik János, Dévay Gusztáv, Szexty Nina és Bergl Dezső 1—1 frt, Csengöy Gusztáv, Kaszay Zeigmondné, Piry Sándor, Bercselly Vilmos, N. N. Szirányi József, Herczinger Imre, Pekula Pál, Sedivy Kálmán, Wladár Miksa, Snapp Sándor, Thonka Gusztáv, Drákócsy Jenő, Adorján Sándor, Hasenföld Gyula és Mudlay László 50—50 kr, kisebb adományok többektől 4 frt 45 kr, összesen 67 frt 45 kr.

Sváb Gusztáv, akinek a múlt számban eljegyzését közöltük, nem vasuti vendéglős Füleken, hanem főpincser.

Nyíltkört. Midőn a „Nógrádi Lapok“ 6-ik számában Vilim József tanító úr közleményének minden rām vonatkozó állításait egyszerűen valótlannak nyilvánítottam s viszontlátom, celszerűbbnek találom, mellőzve a további cseihoz nem vezető üres polemizálást az iskola ügyre vonatkozó kérdéseket megtilás és határozat hozatal végett a helybeli tek. iskoláskönek előterjeszteti, különben pedig sajtópor tárgyat képsős ügyben törvényes uton is kívánok magamnak elégtételt szerezni — (Baklányi Károly a k. b. gyarmati róm. kath. kántor).

Szerkesztői üzenetek

P. Szántó. Kikésés folytán csak a jövő számban közölhető. Hatvan. D. K. Azon vagyunk, hogy mihamarabb közölhesük.

Felőlős szerkesztő:

Horváth Danó.

